

Jordbruksutskottets yttrande 1988/89: JoU6y

Mjölksubventioner

1988/89
JoU6y

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 9 maj 1989 beslutat bereda jordbruksutskottet tillfälle att senast den 18 maj avge yttrande över proposition 1988/89: 150 (kompletteringspropositionen) jämte de motioner som kan komma att väckas med anledning av denna, såvitt propositionen och motionerna rör jordbruksutskottets beredningsområde.

Utskottet

Jordbruksutskottet har beslutat avge yttrande till finansutskottet över bilaga 8 — Jordbruksdepartementet — till propositionen i vad avser punkt C 3. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, samt över motionerna 1988/89: Fi60 (m) yrkande 14 i berörd del, 1988/89: Fi61 (fp) yrkande 8, 1988/89: Fi62 (c) yrkande 9 i berörd del, 1988/89: Fi64 (mp) yrkande 3, 1988/89: Fi68 (vpk), 1988/89: Fi71 (c), 1988/89: Fi74 (c), 1988/89: Fi75 (m) yrkande 1 och 1988/89: Fi91 (c,m,fp).

I propositionen erinrar jordbruksministern om att olika åtgärder enligt finansministern bör vidtas för att komma till rätta med den ekonomiska obalansen i landet på kort och på lång sikt. Bland de åtgärder som föreslås är ett borttagande av subventionerna på konsumtionsmjölk fr. o. m. den 1 juli 1989 och som kompensation härför ett ökat stöd till barnfamiljerna. Regeringen föreslår i förevarande bilaga till propositionen att riksdagen bestämmer anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för nästkommande budgetår till ett belopp som är 1475 milj. kr. lägre än det som begärdes i årets budgetproposition (prop. 1988/89: 100 bil. 11).

Riksdagen har under anslaget anvisat medel i enlighet med förslagen i budgetpropositionen (1988/89: JoU12, rskr. 156).

I motioner från moderata samlingspartiet, centerpartiet, vänsterpartiet kommunisterna och miljöpartiet yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om borttagande av mjölksubventionerna. Av motion Fi61 yrkande 8 framgår att folkpartiet kan stödja regeringens förslag endast under förutsättning av viss ytterligare höjning av barnbidragen.

Utskottet behandlar i det följande endast de delar av motionerna som hör till utskottets beredningsområde och som berör förslaget i propositionen

nen om ett omedelbart borttagande av subventionerna på konsumtionsmjölk.

1988/89:JoU6y

Utskottet delar den mening som framförts i flertalet motioner att subventionerna av konsumtionsmjölken icke bör sänkas ytterligare för närvarande. Mjölksubventionerna har sänkts med 500 milj. kr. genom beslut under förra budgetåret och innevarande budgetår. Utskottet förordar således att riksdagen med bifall till motionerna Fi60 yrkande 14 i berörd del, Fi62 yrkande 9 i berörd del, Fi64 yrkande 3, Fi68, Fi71, Fi74, Fi75 yrkande 1 och Fi91 samt med anledning av motion Fi61 yrkande 8 avslår regeringens förslag i bilaga 8 till propositionen att anvisa ett 1 475 000 000 kr. lägre belopp till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1989/90 än vad som tidigare anvisats av riksdagen (prop. 1988/89: 100 bil.11, JoU12, rskr. 156).

Propositionen och motionerna föranleder i övrigt inget yttrande från utskottets sida.

Stockholm den 18 maj 1989

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Hans Gustafsson (s), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Jens Eriksson (m), Jan Fransson (s), Åke Selberg (s), Bengt Rosén (fp), Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk), Åsa Domeij (mp), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Carl G Nilsson (m) och Bengt Kronblad (s).

Särskilda yttranden

1. Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Carl G Nilsson (m) anför:

Visserligen anser vi att stöd i form av t.ex. livsmedelssubventioner bör upphöra, men avveckling av stödformer bör ske på ett sådant sätt att själva slopandet inte leder till att behov av nya stödformer eller särskilda bidrag uppstår.

En snabb avveckling av subventionerna kan leda till en minskad konsumtion vilket ytterligare försvårar omställningsprocessen för producenterna. För en redan hårt ekonomiskt pressad näring som jordbruket kommer den snabba omställningen av politiken att leda till ytterligare problem.

Moderata samlingspartiet har under en följd av år föreslagit en successiv avveckling.

Vi vidhåller vårt tidigare ställningstagande. Med den av oss föreslagna avvecklingstiden kan en smidig anpassning ske, vilket är till fördel för både konsumenter och producenter.

I en partimotion från i januari (1988/89:So622) föreslog folkpartiet att barnbidragen skulle höjas med 960 kr. per år fr. o. m. den 1 januari 1990 och att mjölksubventionerna i samband därmed skulle avvecklas. Därmed skulle det belopp som nu utgår till mjölksubventioner oavkortat överföras till barnfamiljerna. Riksdagen beslöt nyligen att avslå motionen. I stället minskades mjölksubventionerna med 250 milj. kr. utan att det familjepolitiska stödet förstärktes.

Regeringen återkommer nu bara några veckor efter riksdagsbeslutet med en ny standpunkt i frågan. Enligt förslaget i kompletteringspropositionen skall de mjölksubventioner som återstår efter den nyss beslutade besparingen avskaffas. Motsvarande belopp används för en barnbidragshöjning på 780 kr. per år. Vi motsätter oss detta förslag.

För det första vill vi framhålla att den av regeringen föreslagna barnbidragshöjningen är för låg. Enligt folkpartiets uppfattning skall hela det belopp – inklusive de nyss nämnda 250 miljonerna – som nu utgår till mjölksubventioner användas för höjda barnbidrag. Som folkpartiet tidigare framhållit kan barnbidragen då höjas med 960 kr per år.

För det andra kan vi notera att regeringen föreslår ikraftträdande redan den 1 juli, dvs. tre veckor efter ett tilltänkt riksdagsbeslut. Folkpartiets förslag om 1 januari efter ett riksdagsbeslut i april skulle gett en förvarningstid på ca nio månader. Vi vidhåller att det måste vara en rimlig omställningstid mellan mjölksubventionerna och genomförandet.

För det tredje vill vi framhålla att förslaget om avveckling av livsmedelssubventionerna måste ses i sitt jordbrukspolitiska sammanhang. Det framstår som särskilt angeläget mot bakgrund av den överenskommelse som under våren har träffats inom ramen för GATT-förhandlingarna. Regeringen har inte redovisat någon analys av vilka effekterna skulle bli för berörda jordbrukare genom det samtidiga genomförandet av dessa bägge åtgärder. Vi menar inte att slutsatsen beträffande livsmedelssubventionernas avveckling bör bli någon annan än vad vi tidigare har föreslagit, men det kan eventuellt vara motiverat med kompenserande åtgärder i vissa fall. Det bör närmare prövas.

För det fjärde, till sist, måste avvecklingen av livsmedelssubventionerna ses i relation till de stabiliseringspolitiska åtgärder som vidtas. Vi vill i detta sammanhang endast understryka att vi har framfört vårt förslag om avveckling mot bakgrund av folkpartiets övriga förslag på det ekonomiskpolitiska området. Vilka effekter en annan uppläggning av stabiliseringspolitiken, t. ex. enligt regeringens kompletteringsproposition, bör få på det här aktuella förslaget får bedömas i den samlade prövning av frågan som sker i finansutskottet.

3. Annika Åhnberg (vpk) anför:

Utskottet avslår i sitt yttrande regeringens proposition.

För endast några veckor sedan har utskottet förordat en successiv avveckling av livsmedelssubventionerna under en övergångstid.

Vpk:s uppfattning är att mjölksubventionerna varken skall avskaffas

tvärt, som i regeringens proposition, eller successivt som utskottsmajoriteten anser. Först i samband med att matmomsen slopas anser vpk att mjölksubventionerna skall tas bort.

1988/89:JoU6y